Kmečka trgovina

Treba je pomisliti, kaj se proda!

Pred nastopom zime, ko se na polju vse pospravi, vsakdo dobi točen pregled čez pridelke, zato sedaj najlaže presodi, kaj lahko proda, oziroma pogreša. Toda mnogi se pri tem puste voditi le slučajem, ne da bi stvar globlje premislili, ter po časopisnih vesteh in drugih gospodarskih vidikih postopali tako, kot najbolje kaže. Kljub težkim časom se je čuditi, kako lahkomiselni so nekateri. Vedno je še zelo mnogo primerov »oplahtanja« in to prav ciganskega, lahkomiselnih, ki so drugače v pogovoru nadvse učeni, dasiravno ne prečitajo nikdar nobene gospodarske stvari, o čemer se izražajo, da je vse to »za en d...«. Ko so pa »oplahtani«, se pa hudujejo nad vsem svetom, najbolj pa nad oblastjo, ne pomislijo pa, da so si tega krivi največ sami. Treba je torej — kakor pravimo — »imeti malo več soli v glavi«. Če si se vse leto trudil s pridelki in dve ali tri leta redil živino, boš tudi pri prodaji imel toliko časa, da se boš o stvari pred kupčijo vsestransko informiral, prečital vsa tozadevna časopisna poročila, stopil morebiti na sejem ali v mesto, do enega ali drugega trgovca ali mesarja, poprašal tu in tam, ter šele na podlagi vseh teh poizvedovanj napravil zaključek pri svoji kupčiji. Naj ne bo nikogar strah pred potom, ali pa žal časa, ki ga bo porabil za čitanje gospodarskih stvari ali za poizvedovanje, kajti pri tem ne boš izgubil nič ali pa malo, posebno, ker je sedaj več časa na razpolago, dočim bo vsak pri nepoučenosti trpel prav občutno škodo. Poleg vsega tega je treba še pomisliti, kaj se na nastali položaj v svetu bolje in lažje proda. V današnjem času se ne smemo držati več običajnega izgovora, »če je bilo prej tako dobro, bo še sedaj«, kajti življenje gre svojo pot in preko vseh tistih, ki tako mislijo in ravnajo. Da je danes na kmetih tako hudo, je v največji meri vzrok gornji izgovor in starokopitnost, ki se posebno maščuje baš pri kupčevanju. Treba je iti s časom, če hočemo živeti in obstojati.

Kako kažejo cene z ozirom na nastali položaj?

Takoj, ko je izbruhnila vojna, je vse pričakovalo, da se bodo cene kmetijskih pridelkov, predvsem živine, dvignile. Toda minila sta že dva meseca vojne, pa se cene kmetijskih proizvodov še niso premaknile z mrtve točke; kmetje so bili radi sramotno nizkih cen ponekod prisiljeni živino in svinje klati sami in prodajati. Da si kmetje na ta način ne morejo za stalno pomagati, je jasno vsakomur, kajti kdo bo pokupil vse meso na deželi, saj pri tem kupi kmet od kmeta dostikrat le iz uslužnosti, ki pa ne traja dolgo. Zato se vsak upravičeno sprašuje, kako bo v bodoče? Tu moramo povedati, da izgledi za bodočnost kažejo kar najbolje. Posebno Italija kupuje vedno več, pa tudi Švica, Anglija in dunajski trg se vedno bolj zanima za naše blago, predvsem za živino. Italijani so pa zaenkrat izbirčni in kupujejo le prvovrstno živino, vse drugo pa odvržejo. Prvovrstna lepa živina je že danes iskana in se težko dobi. Cena se je dvignila na 6—7 din in je po 6.50 din kg žive teže prodal pred kratkim prvovrstne vole nek posestnik pri Mariboru na domu. Seveda je te živine zelo malo. Kdor ima lepe vole in jih bo primerno izpital, jih bo zelo lahko prodal, in to po dobri ceni, ki se zna dvigniti celo na 7—8 din 1 kg žive teže. Za drugovrstno živino, kot krave itd., zaenkrat še ni povpraševanja, ker se, kakor rečeno, Italijani te živine branijo, pa tudi drugi so še izbirčni. Pa tudi tu se že cene gibljejo okrog 4—5 din kg žive teže. Ko se bo ta živina bolj iskala, bo tudi cena poskočila. Pričakuje se, da bodo krave in celo buše proti koncu februarja in v marcu zelo iskane in da tudi Italijani ne bodo takrat več tako izbirčni. Nakup krav, buš in druge drugovrstne živine se pa pričakuje predvsem od Švicarjev in Angležev, ki si mislijo na Malti v Sredozemskem morju ustanoviti svojo bazo za balkanski trg in bodo po blago sami prišli. Naj torej nihče tudi krav in druge drugovrstne živine ne proda v brezcenje. Če je količkaj krme, se naj skuša živino prerediti do zime in potem malo podrediti s kakšnim slabejšim zrnjem ali drugim, kajti cene se bodo do tega časa vsekakor popravile in se bodo tudi krave in druga drugovrstna živina prodala po 5—6 din kg žive teže.

Pri svinjah se sedaj najbolj iščejo proleki z 80—90 kg teže, katere kupuje v glavnem Benko (v Srbiji pa Gavrilović) za izvoz v Anglijo. Cena se suče okrog 9 din kg žive teže. Kmalu bodo pa šle v denar tudi druge svinje. Posebno Švica in dunajski trg se čimbolj zanima za naše blago. Upa se, da bodo tudi Angleži v kratkem jeli kupovati poleg prolekov z 80—90 kg še druge svinje, radi česar je upati na kar najbolj ugodno prodajo.

Pri fižolu in krompirju zaenkrat še ni naročil iz inozemstva. Računa se pa na skorajšnji izvoz tudi teh in vseh drugih proizvodov, posebno lesa, za katerega se zanima zlasti Anglija in Italija. Bolj hudo je z vinom, kajti Italijani in Francozi ga imajo sami dovolj, Angleži pa ne povpraševajo po njem, ker niso vajeni naših vin, Nemci jih pa ne kupujejo, ker jim država ne dovoli, češ, da imajo za kupovati dovolj drugih za življenje bolj važnih proizvodov. Nekaj vina namerava odkupiti naša vojska, in sicer vsaka garnizija posebej. Vsak vojak (in tudi rezervisti) bo baje dobil na teden pol litra vina. Cena bo okrog 4 din liter. Seveda s tem ne bo rešeno vprašanje prodaje vina, ampak bo to le neko olajšanje na vinskem trgu.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor debeli 4—5 din, poldebeli 3.50 do 4 din, plemenski (junčki za vožnjo) 4—5.50 din, Slovenjgradec 3—4 din, Gornjigrad 4—4.50 din, Novo mesto 4.50—5.50 din, Radovljica 3.50 din, Kranj 4.50—5 din, Višnja gora 4—5 din kg žive teže.

Biki. Na plemenskem sejmu v Beltincih so bili prvovrstni plemenski bikci po 6.50—7.50 din, drugovrstni pa 5.50—6 din, na plemenskem sejmu v Velikih Laščah pa povprečno 6.60 din kg žive teže. — Biki za klanje so bili v Mariboru 4—4.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 3.50—4.75 din, plemenske 3.50—4.75 din, klobasarice 3.25 din, molzne 3.75—5 din, breje do 4.50 din, Slovenjgradec 3 din, Gornjigrad 3.50—3.75 din, Novo mesto 3 din, Kranj 3.50—4 din, Višnja gora 3—3.75 din 1 kg žive teže.

Telice. Maribor 4—4.80 din, Slovenjgradec 4, Gornjigrad 4—4.50 din, Novo mesto 4—4.50 din, Kranj 4—4.50 din, Višnja gora 4.25—4.75 din 1 kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Slovenjgradec 5 do 6 din, Gornjigrad 4.50—6 din, Novo mesto 4.50—5 din, Kranj 6—7 din, Višnja gora 5—6 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 65 do 80 din, 7—9 tednov 85—120 din, 3—4 mesece 130—210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8—10 mesecev 395—490 din, eno leto stare 680—870 din komad, 1 kg žive teže pa 6—8.50 din. — V Ptuju so bili 6—12 tednov stari prasci 55—120 din komad, v Novem mestu 90—130 din komad, v Kranju 7—8 tednov stari 120 din komad, v Višnji gori pa 6—8 tednov stari 100—125 din komad.

Pršutarji (proleki). Slovenjgradec 7 din, Gornjigrad 9 din, Novo mesto 7—7.50 din, Kranj 9, Višnja gora 7—8 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Gornjigrad 10 din, Novo mesto 7.50—8 din, Kranj 7 din, Višnja gora 8.50—9.25 din kg žive teže.

Tržne cene

Krma. Seno: Maribor 85—90 din, Novo mesto 65 din, Kranj 75 din, Višnja gora 50 din stot. — Otava: Maribor 80—85 din stot. — Lucerna: Novo mesto 90 din stot. — Slama: Novo mesto 20—25 din, Kranj 50 din, Višnja gora 25 din.

Krompir. Maribor 115 din, Slovenjgradec 100 din, Gornjigrad 100 din, Novo mesto 110 din do 125 din, Kranj 100 din, Višnja gora 100 do 125 din stot.

Fižol. Maribor 2—3 din, Slovenjgradec 3.50, Gornji grad 3 din, Novo mesto 2—2.25 din, Kranj 4—5 din, Višnja gora 4.50—5 din kg.

Drva. Slovenjgradec 70—75 din, Gornjigrad 65 din, Novo mesto 60 din, Kranj 95—100 din, Višnja gora 55—60 din kubični meter.

Vino. Okolica Gornjigrad navadno mešano pri vinogradnikih 4 din liter, v okolici Novega mesta pa navadno mešano vino pri vinogradnikih 3.50—4 din liter, finejše sortirano vino pa 5—6 din liter.

Sadje. Jabolka 2—4 din, hruške 3—6 din, grozdje 3—8 din, celi orehi 5—7 din, luščeni orehi 24—26 din, kostanj 2—3 din kg na mariborskem trgu.

Zelenjava. Glava zelja in ohrovta 0.50—3 din, kg kislega zelja 4 din, hrena 7—9 din, paradižnika 2—4 din, kumarca 0.50—2 din, glavnata solata in endivija 0.50—1.50 din komad, zelenjad v kupčkih 0.50—1 din.

Sejmi

13. novembra svinjski: Središče — 14. novembra svinjski: Ormož; živinski: Maribor, Ljutomer; tržni dan: Dolnja Lendava — 15. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Vransko, Gornja Radgona, Poljčane — 16. novembra tržn dan: Turnišče; živinski in kramarski: Bogojina — 17. novembra svinjski: Maribor — 18. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski: Blanca.

Kupujte samo
CROATIA BATERIJE
ker so najboljše
zato najcenejše

Razgovori z našimi naročniki

V kolikor smo v zadnjem času prišli v zamudo z objavljanjem odgovorov na vprašanja naših naročnikov, je temu kriva okolnost, da je naš pravni svetovalec na orožnih vajah izven Slovenije.

*

Pomotoma prodana sečnja v tujem gozdu. — Kupili ste posestvo, katero Vam je prodajalec z mejami vred pokazal. Ob priliki sestavljanja kupoprodajne pogodbe ste slišali, da spadata k posestvu dve parceli gozda. Bili ste prepričani, da sta ti parceli prešli s pogodbo v Vašo last ter ste nato prodali sečnjo lesa v predmetnem gozdu. Pozneje pa Vas je prodajalec opozoril, da Vam navedenega gozda ni prodal in da je ostal v njegovi lasti. Radi tega hočete odstopiti od pogodbe s sečnjo lesa in vrniti aro, kupec pa zahteva dvojno aro in plačilo opominskih stroškov po odvetniku. — Ako Vam je prodajalec pokazal prodano posestvo v naravi in tudi meje ter ste prodali sečnjo lesa v gozdu, katerega Vam je prodajalec pokazal kot k prodanemu posestvu spadajočega, tedaj zahtevajte od prodajalca, da dovoli prepis lastninske pravice do navedenega gozda na Vaše ime. V tem primeru boste lahko izpolnili pogodbo glede sečnje in bi Vam moral prodajalec povrniti škodo, katero boste morda utrpeli Vi, ko bi Vas kupec sečnje prijel radi dosedanje Vaše zamude v izpolnitvi pogodbe. — Ako pa Vaše navedbe, da Vam je prodajalec pokazal meje prodanega posestva, niso točne, odnosno ste prodali sečnjo v gozdu, katerega Vam prodajalec ni pokazal, marveč ste morda le Vi pomotoma mislili, da tudi spada k prodanemu posestvu, tedaj zadenejo posledice pomote Vas. Iz Vaše navedbe, da »ste slišali«, da spadata k posestvu dve parceli gozda, namreč izhaja, da niste sigurni, da bi bil to zatrjeval prodajalec sam. Ako pa prodajalec tega ni zatrjeval, ga ne morete prijeti za odškodnino. — V kolikor ste s kupcem sečnje dogovorili, da velja pogodba glede sečnje le, ako dobite dovoljenje za sečnjo, ne boste mogli s pridom uveljavljati, da dovoljenja za sečnjo ne morete dobiti, ako ga ne morete dobiti le radi tega, ker niste lastnik predmetnega gozda. V slednjem primeru boste morali vrniti dvojno aro in plačati stroške opominov, v kolikor so bili potrebni. Plačilo nadaljnje odškodnine bi smel kupec od Vas zahtevati le, ako Vam je preje dal primerni dodatni rok, v katerem bi mu naj Vi dovolili sečnjo ter Vam hkrati zapretil, da bo sicer odstopil od pogodbe in zahteval od Vas plačilo odškodnine. — Plačilo odškodnine radi zakasnele izpolnitve pa kupec lahko zahteva tudi brez predhodne opozoritve. Seve mora višino škode in cv. izgubljenega dobička dokazati.